

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ
Айыл Чарба факультети
Мөмө-жемиш жана Талаа өсүмдүктөрү Бөлүмү
Курстун программасы

www.manas.edu.kg

Курстун коду	Курстун аты (Кыргызча)	Курстун аты (Түркчө)	Семестр	Апталык саат	Кредит	ЕКТС
KGZ-101	КЫРГЫЗ ТИЛИ I	KIRGIZCA I	1	2 + 0	2	2

Курстун деңгээли	Бакалавр
Курстун түрү	Талаптуу
Координатор	Др. Райхан Таштемирова
Курстун мугалими	Ага Окутуучу Др. Элмира Төлөкова
Курстун тили	Кыргызча
Жардамчылар	-
Аудитория	3
Курстун максаты	Кыргыз тилинде сабаттуу жазууга, окуганын, укканын, өз ой-пикирин, көз карашын эркин сүйлөй билүүгө үйрөтүү. Расмий иш кагаздарын жаза билүүгө машыктыруу. Студенттин кыргыз тили (фонетика жана орфоэпия, графика жана орфография, лексикология, фразеология, грамматика, морфология, сөз түркүмдөрү, синтаксис) боюнча билимин тереңдетүү. Программада белгиленген кыргыз акын-жазуучуларынын өмүрү жана чыгармачылыгы менен кыскача тааныштыруу. Чыңгыз Айтматовдун айрым чыгармаларынын үстүндө иштөө менен, студенттердин көркөм ой жүгүртүүсүн калыптандырып, сөз байлыгын арттыруу. Кепте макал-ылакап, фразеологизмдерди колдоно билүүгө, көркөм сүйлөө көнүктүрүү.

Колдонулуучу адабияттар

	Колдонулуучу адабияттар	Адабияттын түрү
1	1. Кыргыз тили. Э. Абдулдаев, С. Давлетов, А. Иманов, А. Турсунов. Ф.: Мектеп, 1986.	Китеп
2	2. Иш кагаздарын мамлекеттик тилде жүргүзүү. /Түз.: А. Исманкулова, Р. Солтобаева. Б.: «Кыргыз энциклопедиясы» башкы ред., 2016.	Китеп
3	3. Кыргыз тилинин справочниги	Китеп
4	4. Ч.Айтматовдун «Эрте келген турналар», «Бетме бет» повесттеринин укма дисктери жана ушул чыгармалардын түпнускасы.	Китеп
5	5. К. Кулалиеванын «Иш кагаздарын жүргүзүү» окуу китебинин укма диски.	Китеп
6	6. Э.Төлөкова, Т.Абылкасымова, А.Бейшеева, А.Исмаилов, М.Ибраева. Көркөм чыгармалар боюнча окуп түшүнүү жана угуп түшүнүү жыйнагы. Улантуучу топтор үчүн. окуу куралы. 2011.	Китеп
7	7. Кыргыз тилинин жазуу эрежелери: Соңку редакциясы / Кырг. Респ. Президентине караштуу Мамл. тил боюнча улут. комис. Бишкек, 2013.	Китеп
8	8. Алыкул Осмоновдун өмүрү жана чыгармачылыгы.	Китеп
9	9. Турар Кожомбердиевдин өмүрү жана чыгармачылыгы.	Китеп
10	10. Кошумча көркөм чыгармалардын үстүндө иштөө.	Китеп

Жетишилчү жыйынтыктар

1	Студент сабаттуу жазууга, окуганын, укканын, өз ой-пикирин, көз карашын кыргыз тилинде эркин айтып, түшүндүрө билүүгө жетишет. Расмий иш кагаздарын сабаттуу жазууга үйрөнөт. Кыргыз акын-жазуучуларынын өмүрү жана чыгармачылыгы менен кыскача таанышып чыгат. Көркөм сөз каражаттарын терең үйрөнүү максатында Чыңгыз Айтматовдун чыгармаларын (2 повестин) окуйт.
---	--

Курстун планы

Апта	Темасы
------	--------

Курстун планы

1. Апта	Киришүү. Курстун негизги максат-милдеттери. Окуу процесси тууралуу методикалык көрсөтмөлөр. Кыргыз тилинин жазуу эрежелери. Фонетика жана орфоэпия.
2. Апта	Көркөм стиль. Көркөм текст менен иштөө. Чыңгыз Айтматовдун “Эрте келген турналар” повести (укма диск жана чыгарманын түпнускасы менен иштөө).
3. Апта	Кыргыз тилиндеги үндүү жана үнсүз тыбыштар. Үндүү жана үнсүз тыбыштардын бөлүнүшү (классификациясы). Үндүүлөрдүн үндөштүк мыйзамы.
4. Апта	Өздүк иш кагаздары: Өмүр баян. “Эрте келген турналар” повести (укма диск жана чыгарманын түпнускасы).
5. Апта	Лексикология. Синонимдер. Өздүк иш кагаздары: Өздүк таржымал.
6. Апта	Лексикология. Омонимдер. Алыкул Осмоновдун өмүрү жана чыгармачылыгы. Көркөм текст менен иштөө.
7. Апта	Өздүк иш кагаздары: Мүнөздөмө. Көркөм текст менен иштөө (акын-жазуучулардын өмүрү жана чыгармачылыгы менен тааныштыруу).
8. Апта	Лексикология. Антонимдер. Өздүк иш кагаздары: Түшүнүк кат.
9. Апта	Лексикология. Метафора. Өздүк иш кагаздары: Арыз (өтүнүч арызы, эмгек өргүү арызы, эмгек өргүүсүнөн чыгуу арызы, жумушка кирүү арызы, которулуу арызы).
10. Апта	Лексикология. Метонимия. Өздүк иш кагаздары: Арыз (топтук арыз, доо арызы, эсептешүү арызы). Көркөм стиль. Көркөм текст менен иштөө. Чыңгыз Айтматовдун “Бетме бет” повести (укма диск жана чыгарманын түпнускасы).
11. Апта	Лексикология. Синекдоха. Өздүк иш кагаздары: Тил кат.
12. Апта	Лексикология. Фразеология. Өздүк иш кагаздары: Маалым кат.
13. Апта	Грамматика. Морфология. Сөз түркүмдөрү. Зат атооч. Грамматикалык көнүгүүлөр.
14. Апта	Сын атооч. Турар Кожомбердиевдин өмүрү жана чыгармачылыгы. Көркөм текст менен иштөө.
15. Апта	Сан атооч. Практикалык сабак. Чыңгыз Айтматовдун “Бетме бет” повести боюнча тесттик иштердин үстүндө иштөө.
16. Апта	Жыйынтыктоочу сынак

Баалоо

Баалоо каражаты	Саны (даана)	Үлүшү (%)	Жалпы үлүшү
Арасынак	1	40	100
Финал сынагы	1	60	